

[Krag.]

ringen vil føre Beviset for mine Paastandes Rigtighed i saa Henseende.

Jeg vil her henlede Opmærksomheden paa, at i det Bilag, som giver nærmere Forklaring paa de opstillede Udgiftsbudgetter, siges det fra Post til Post: dette hviler paa et Skøn, som naturligt efter Forholdenes Magt maa være løst; man anslaaer under Hensyn til de i Øjeblikket tilstede-værende Forhold saadan og saadan, men med Hensyn til de Ændringer, Fremtiden kan bringe, maa man naturligvis tage Forbehold o. s. v., o. s. v. Det genfinder man i Bemærkningerne Post for Post.

Derfor kan man sige, at er der ikke ført noget Bevis for Kritikkkens Rigtighed, saa er der i hvert Fald lige saa lidt ført noget Bevis for Rigtigheden af de opstillede Budgetter. Beviset kan i intet Tilfælde føres, og derfor tror jeg ogsaa, at hvis vi fulgte den højtærede Minister uden videre, vilde Fremtiden forfærdes over Nutidens Letsindighed, og det saa meget mere, som Forskydningen mellem Aldersklasserne, den voksende Levesandsynlighed og den aftagende Fødselshyppighed, vil gøre Byrden for de aktive Aldersklasser i stigende Grad vanskelig at bære.

De 230 Mill. Kr., som nu ofres paa den sociale Forsorgs Alter, er i Virkeligheden et uhyre Beløb for en Befolkning paa 3½ Mill. Indbyggere, og jeg føler mig overbevist om, at det vilde være utilstedeligt at gaa videre, ganske særlig under Hensyn til de økonomiske Forhold, som vi allerede staar midt i, og som føles overordentligt haardt i vide og talstærke Kredse af Befolkningen.

De sagkyndige ytrer Tro paa, at større Besparelser, end de har regnet med her og der, vil kunne opnaas. Det er jo somme Tider, at Troen flytter Bjerge, og saa kan det jo ogsaa være, at Troen kan skabe Besparelser; jeg har nu ikke den Tro, og min Opfattelse støttes af Erfaringen. Det viser sig nemlig, at Udgifterne aldrig bliver mindre, men næsten altid større. Og heller ikke tror jeg paa, at en Række af de nye Bestemmelser ikke vil blive udnyttet fuldt ud, det vil sige: lige saa langt som der i det hele taget er Plads til og Mulighed for. Ogsaa i saa Henseende ved vi, i hvilken Retning Udviklingen hidtil er gaaet, og jeg tror ikke, man lukker af for den igennem et Forslag som dette.

Hvis vi kommer ind i fortløbende økonomiske Vanskeligheder, vil den Standard, som vi allerede udgiftsmæssigt er oppe paa,

neppe kunne holdes. Hvis vi med Hensyn til Indkomster i Erhvervslivet kommer ned paa 1914's, paa Førkrigstids-Niveau, da vi havde et Statsbudget paa ca. 120 Mill. Kr., maa man sandelig være beredt paa, at saa kan et Statsbudget paa 300—350 Mill. Kr. ikke i Fremtiden opretholdes, og saa vil heller ikke en Socialudgifts-Post paa 230 Mill. Kr. kunne bæres.

Derfor siger jeg: var det ikke værd for Regering og Rigsdag under Hensyn til de økonomiske Tilstande, hvorunder vi i Øjeblikket lever, nu ved denne alt omfattende Revision at overveje Indsættelse af Bestemmelser, som automatisk kunde skaffe Nedsættelser, overensstemmende med et eventuelt stærkt faldende Prisniveau, en eventuelt stærkt aftagende Skatteindkomst og stærkt mindsket Skatteevne? Ja, jeg spørger kun den højtærede Minister, om det ikke var værd at overveje i denne Forbindelse. Thi vi ved jo, hvilken Stemning man møder, hvis man gennem Lovgivning, naar Evnen svigter, skal reducere disse Udgifter; vi ved, hvilken Tone der anslaaes, vi ved, hvad en saadan Nødvendighedsforanstaltning kan misbruges til — i saa Henseende har vi gjort vore Erfaringer.

Jeg skal slutte med at sige, at vi gaar med god Villie, men, som den højtærede Minister forstaar, ogsaa med vaagen Kritik til Arbejdet med dette store Lovkompleks. Det hele er for os — derom kan jeg forsikre den højtærede Minister — ikke Tal og Penge. Ministeren antydede i sin Fremsettelsestale lidt i den Retning. Venstres Historie paa den sociale Lovgivnings Omraade burde fri os for enhver Mistanke i saa Henseende; men vi frygter, som sagt, at den Aand, som paa visse Omraader gennemsyrrer Lovforslagene, kan faa uheldige Virkninger i forskellig Henseende med Hensyn til Selvhjælpsvillie og Moralitet overfor Anvendelsen af offentlige Midler. Vi agter ikke — derom kan jeg forsikre den højtærede Minister — at sønderlemme eller lemlæste, men vi agter heller ikke uden Kritik at slaa Følge, og vi agter paa ingen Maade at være med til at overlade den Befolkning, der i Forvejen er saa haardt trynget.

Nu staar vi her og drøfter disse Lovforslag, vi faar dem til Behandling i et Udvalg, og et overordentligt stort Arbejde lægges derigennem paa mange af Rigsdagens Medlemmer, og saa maa jeg da til sidst spørge: er der virkelig noget Grundlag for, at dette Arbejde tages op. Den højtærede Minister ser forbavset ud. (*Socialministeren* [Steincke]: Ja, det har jeg gjort